

Vuosaaren palvelutilaverkkoselvitys

Helsingin kaupunki

2.3.2020

Granlund

Sisällysluettelo

Palvelutilaverkkoselvitys

- Johdanto
- Alueen kehityksen tarkastelu
- Toimenpidetarkastelu ja yhteenveto

Johdanto

- Selvitys tarkastelee Vuosaaren alueen peruskoulujen, päiväkotien, kulttuuri- ja vapaa-ajantoimintojen (jatkossa ”kuva”) sekä ohjatun leikkipuistotoiminnan palvelutilaverkoston kokonaisuutena. Pääasiallinen tarkastelujakso on 2019-2040 (käytössä oleva virallinen nopean kasvun väestöennuste ulottuu vuoteen 2034, keväällä tehty nopean kasvun ennuste vuoteen 2050, ja rakentamisen ennuste vuoteen 2029). Alueen palvelutilaverkkoa on tarkasteltu viimeksi vuonna 2015 kouluverkon osalta yhdessä asukkaiden kanssa.
- Tarkastelu on tehty 2019 ja se toimii jatkosuunnittelun työkaluna
- Palvelutilaverkkoselvityksen tueksi on tarkasteltu alueen rakentamisen ja väestönkehityksen ennusteita ja niihin perustuvia tila- ja oppilaspaikkatarpeita sekä alueella tällä hetkellä vaikuttavaa talonrakentamishjelmaa ja kaavapotentialia.
- Selvitykseen on osallistunut konsultin lisäksi Helsingin kaupungin työntekijöistä koostuva työryhmä, jonka kanssa järjestettyjen työpajojen tuloksena on luotu toimenpide-ehdotuksia alueen palvelutilaverkkoon.
- Alueen palvelutilaverkon toimenpide-ehdotuksia on vertailtu nykytilaan ja nykyiseen talonrakentamishjelmaan tunnuslukujen avulla. Vertailemalla ehdotusta ja nykytilaa, on luotu suosituksia alueen toimenpideinvestointeihin.

Tarkasteltavat osa-alueet

Keski-Vuosaari (+Mustavuori ja Nordsjön kartano)

Meri-Rastila

Kallahti

Aurinkolahti (+Uutela)

Rastila

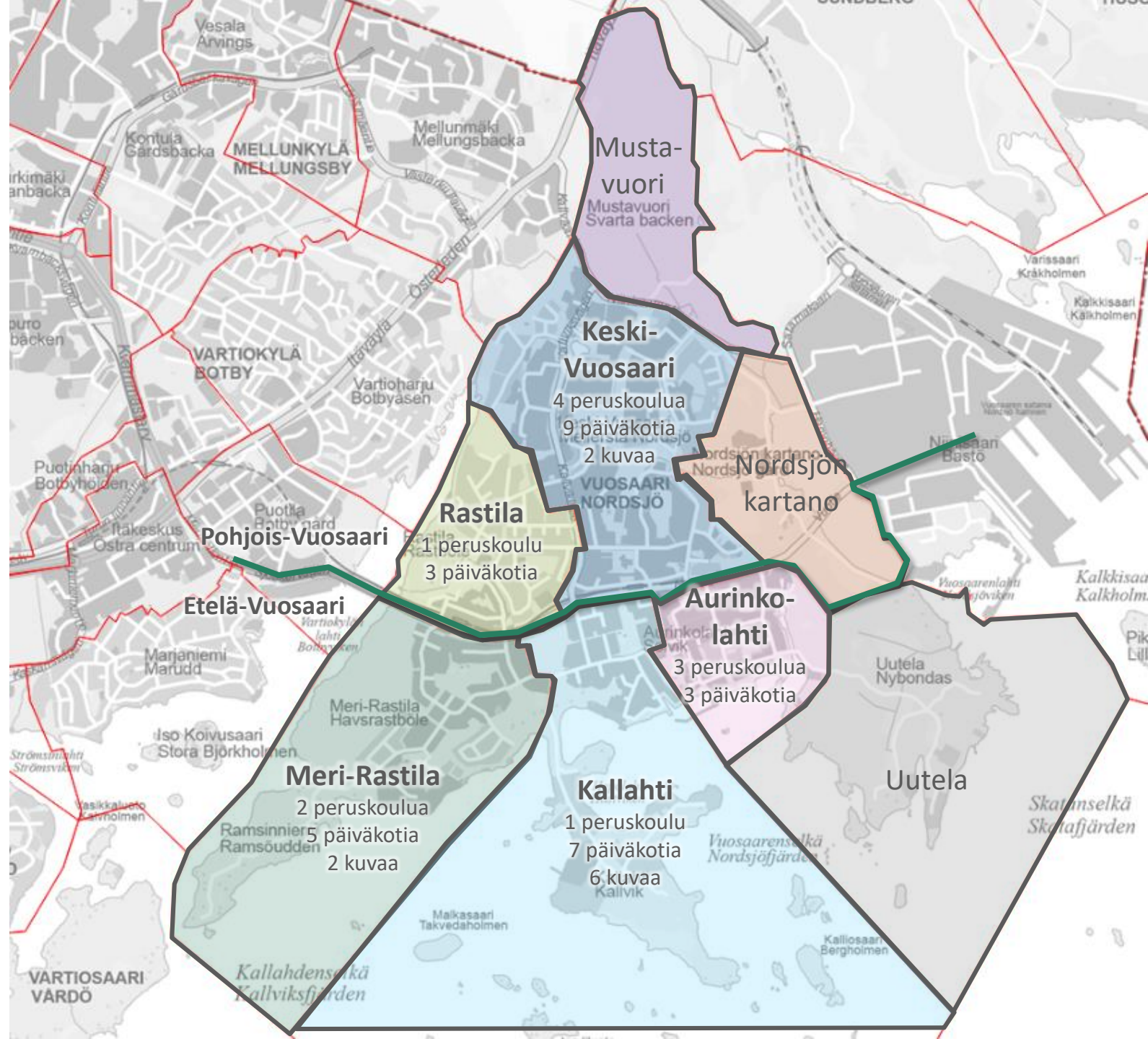
Suluissa esitetyillä osa-alueilla asuu alle 100 asukasta, ja ne tarkastellaan tarvittavilta osin viereisten osa-alueiden yhteydessä.

Esitetyt osa-alueet ovat väestöennusteen tilastointiyksiköitä, mutta tilaverkkotarkastelu tehdään pääasiallisesti tarkastellen koko tarkastelualueutta kerralla, pyrkien yhtenäiseen ja toimivaan palvelutilaverkkoon. Pohjois- ja Etelä-Vuosaari –jaolla pyritään varmistamaan tila- ja oppilaspaiikkojen tasaisempi

jakautuminen.

Building on Innovation

2.3.2020

Kohteet

Nykytila 2019

Varhaiskasvatus

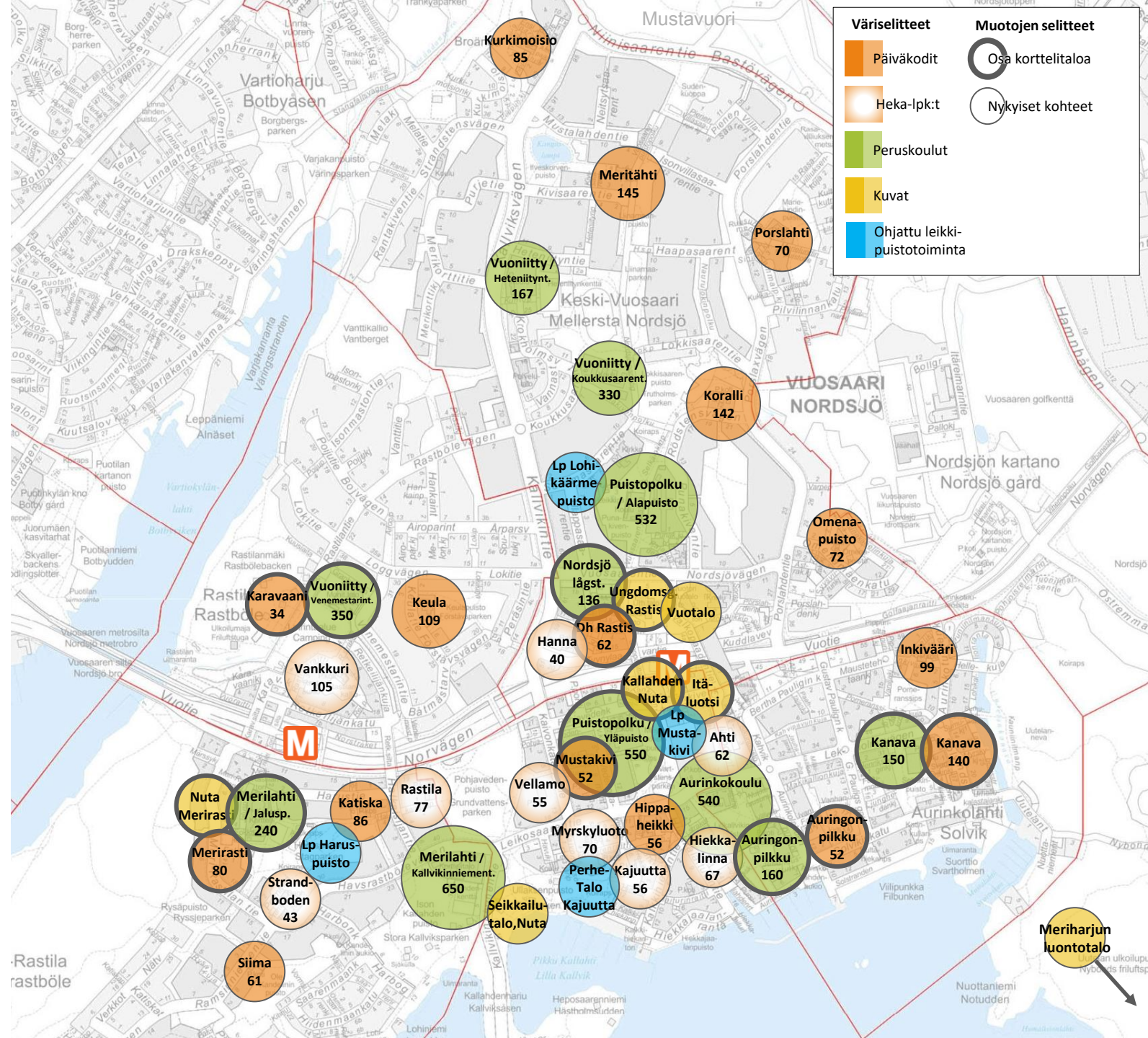
- Päiväkoteja 28
- Tilapaikkoja n. 1920
- Ohjatulla leikkipuistotoiminnalla 4 toimipistettä

Perusopetus

- Toimipisteitä 11
- Oppilaspaikkoja n. 3800

Kulttuuri ja vapaa-aika: 7 toimipistettä

Väriselitteet	Muotojen selitteet
Päiväkodit	Osa korttelitaloa
Heka-lpk:t	Nykyiset kohteet
Peruskoulu	
Kuvat	
Ohjattu leikki-puistotoiminta	

Alueen kehityksen tarkastelu

Rakentamisen ennuste

Väestöennusteet

Tila- ja oppilaspaikkatarve

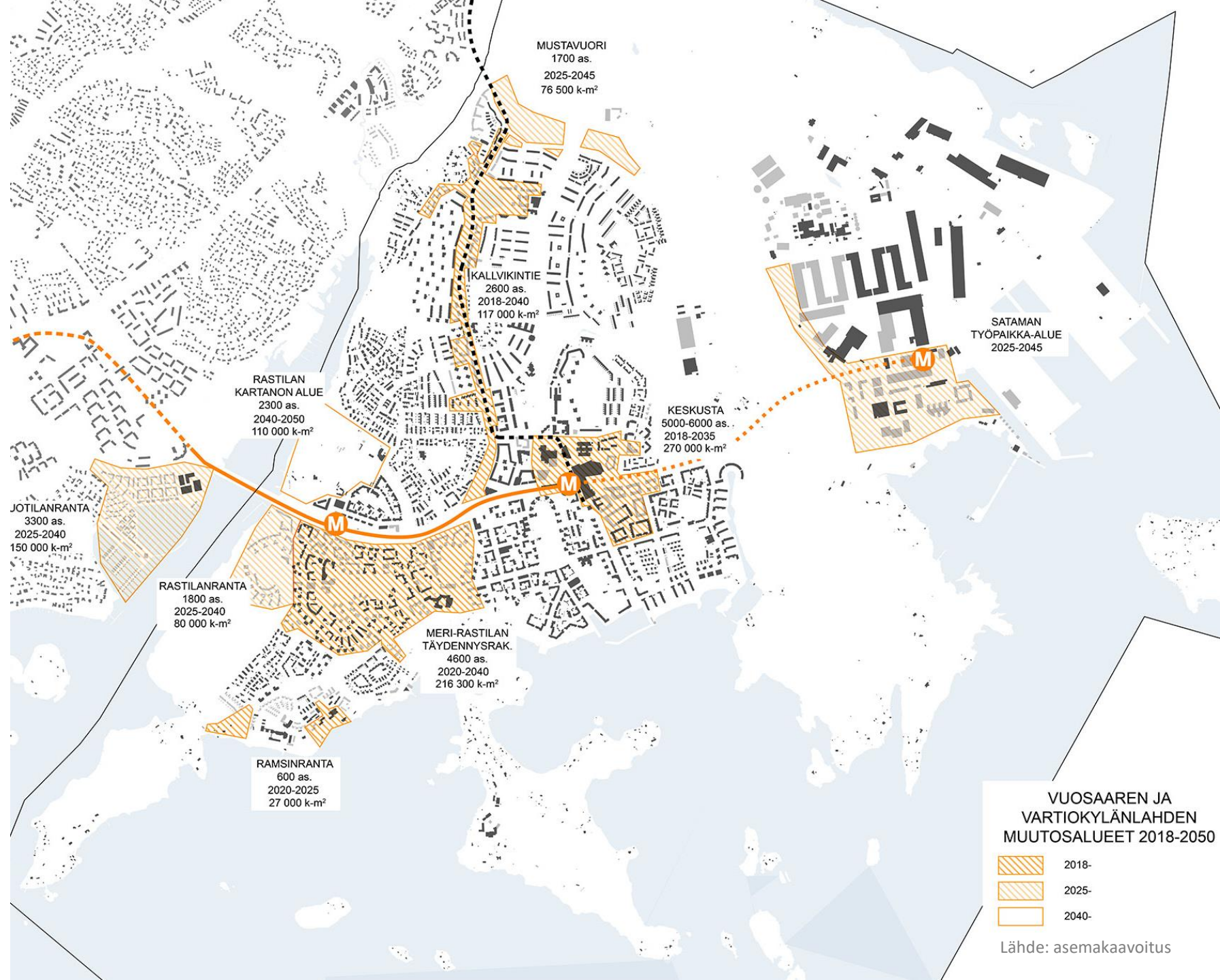
2.3.2020

Granlund

Alueen kehittyminen

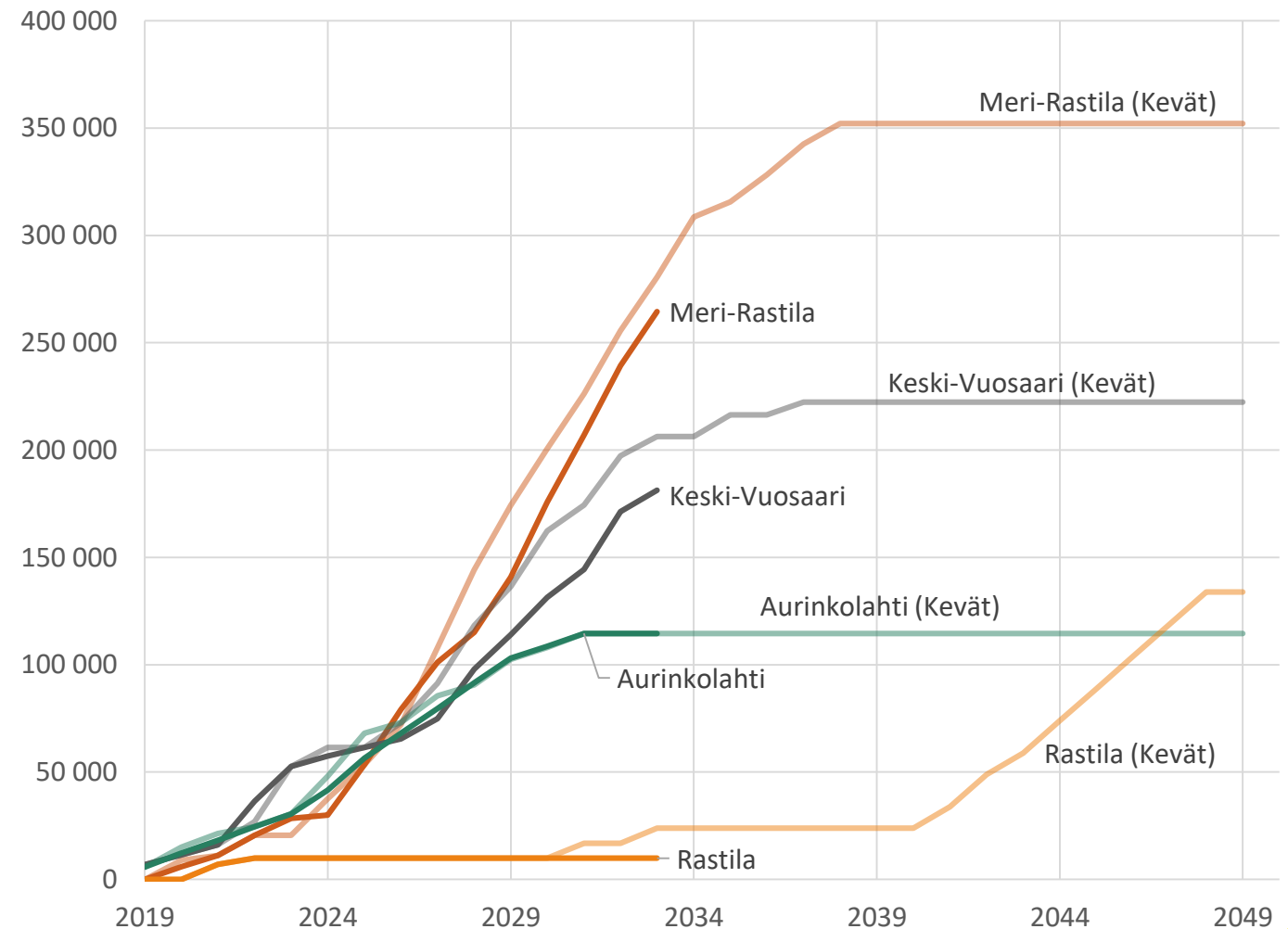
- Kuva osoittaa Vuosaaren alueiden suunnitellut muutosalueet
- Vuosaaren alueen rakentaminen keskittyy lähivuosina metroasemien läheisyyteen ja Kallvikintien varteen

Rakentamisen ennuste

- Selvityksessä on käytetty vuonna 2019 laadittua kumulatiivista asuntotuotantoennustetta jota on käytetty virallisen väestöennusteen laatimisessa.
- Asuntotuotanto ennuste on tehty 30 vuodelle vuoteen 2049 asti ja väestöennuste laaditaan 15 vuodelle, eli vuoteen 2034 asti.
- Koko Vuosaaren alueelle ennustetaan yhteensä noin 670 400 kem2 valmistuvaa asuntokerrosalaa vuoteen 2035 mennessä ja 822 800 kem2 vuoteen 2049 mennessä.
- Lisäksi Mustavuoreen on suunnitteilla uusi asuinalue, jota ei näy rakentamisen ennusteessa.

Kumulatiivinen valmistuva asuntotuotanto (kem2)

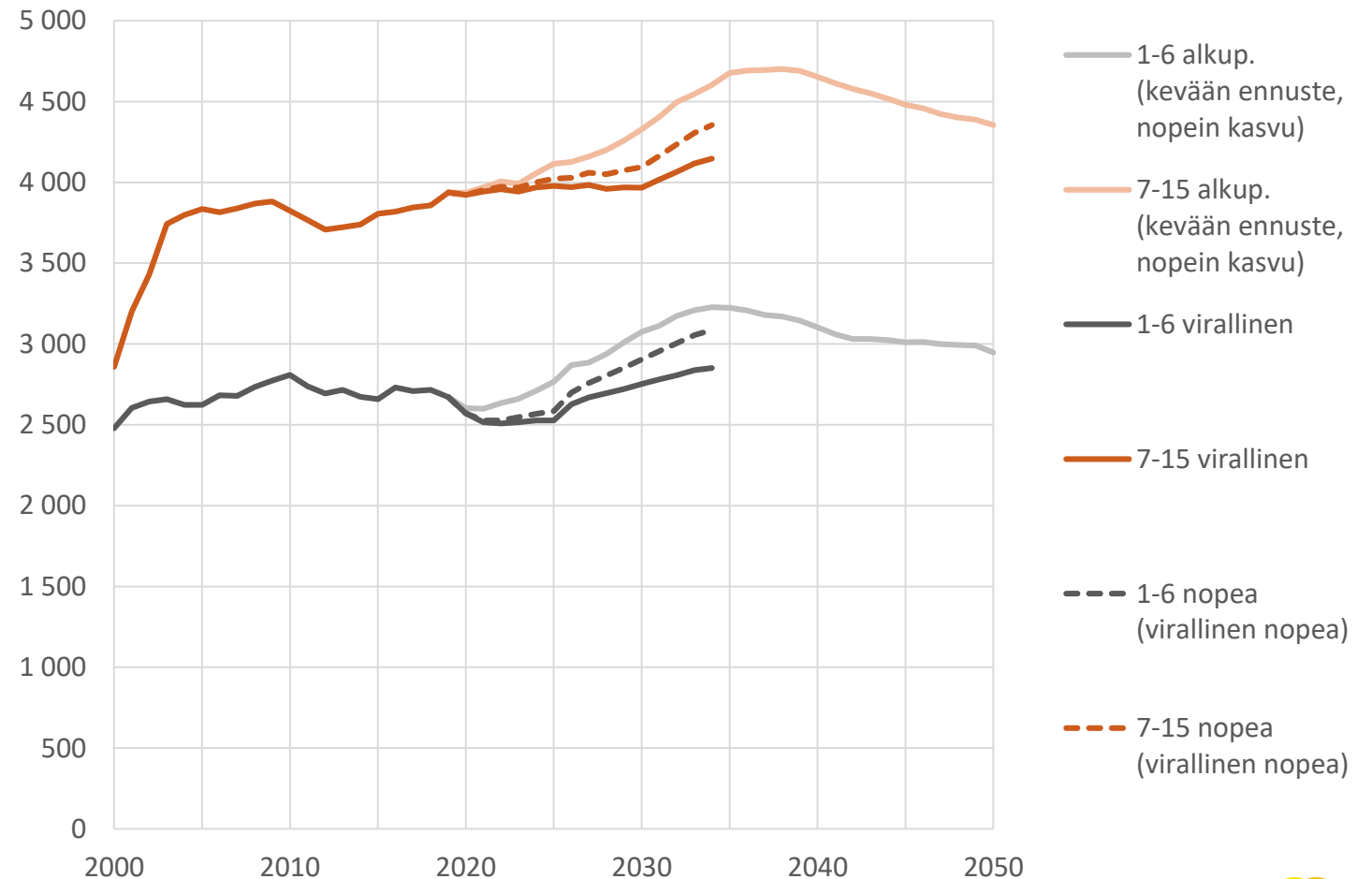
Lähde: Vuosaaren väestöennusteet 2019 – Vertailu keväällä tehtyyn ja viralliseen ennusteeseen Helsingin kaupunginkanslia, Kaupunkitutkimus ja -tilastot, Pekka Vuori 29.10.2019

Väestöennuste

- Selvityksessä käytetään virallista nopean kasvun väestöennustetta (katkoviivalla) ohjaamaan investointeja ja toimenpide-ehdotuksia sekä keväällä 2019 tehtyä korkeamman väestönkasvun ennustetta (haalealla viivalla) ohjaamaan kaavoitusta.
  - Osallistumisasteella huomioitu virallinen nopea ennuste jäljempänä ”**investointivaraus**”.
  - Osallistumisasteella huomioitu nopeimman kasvun ennuste jäljempänä ”**kaavoitusvaraus**”.
- Kevään ennusteessa 1-15 vuotiaan väestön on ennustettu saavuttavan huippunsa ennen vuotta 2040, joten pidentämällä tarkastelujaksoa ei saavuteta merkittävää etua selvityksen kannalta.
- Olettamalla nopeampaa väestönkasvua, palvelutilaverkon tarkastelussa voidaan varautua paremmin tulevaisuuden tilatarpeisiin.
- Tämä väestöennuste ei sisällä Mustavuoren uuden asuinalueen väestönkehitystä, joka on huomioitu selvityksessä seuraavan sivun mukaisesti.

Koko Vuosaari

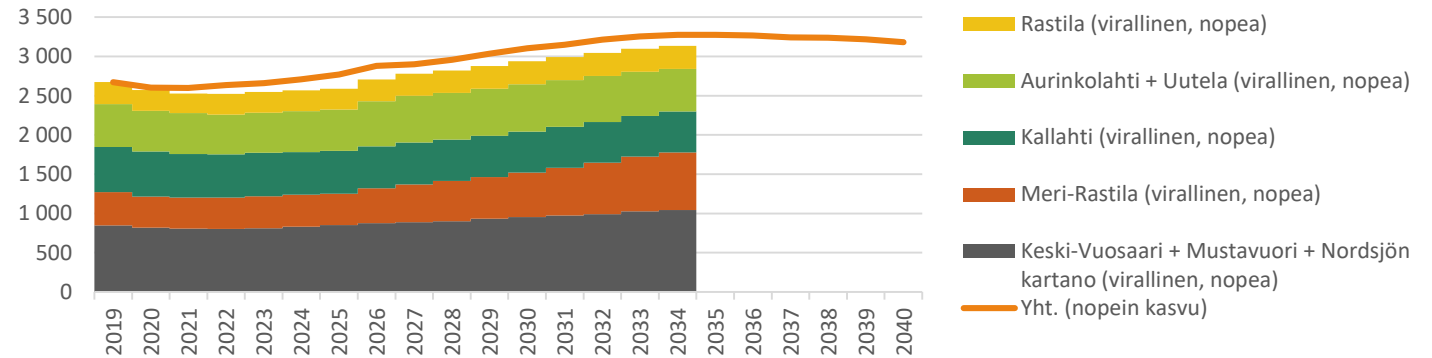

Lähde: Vuosaaren väestöennusteet 2019 – Vertailu keväällä tehtyyn ja viralliseen ennusteeseen Helsingin kaupunginkanslia, Kaupunkitutkimus ja -tilastot, Pekka Vuori 29.10.2019

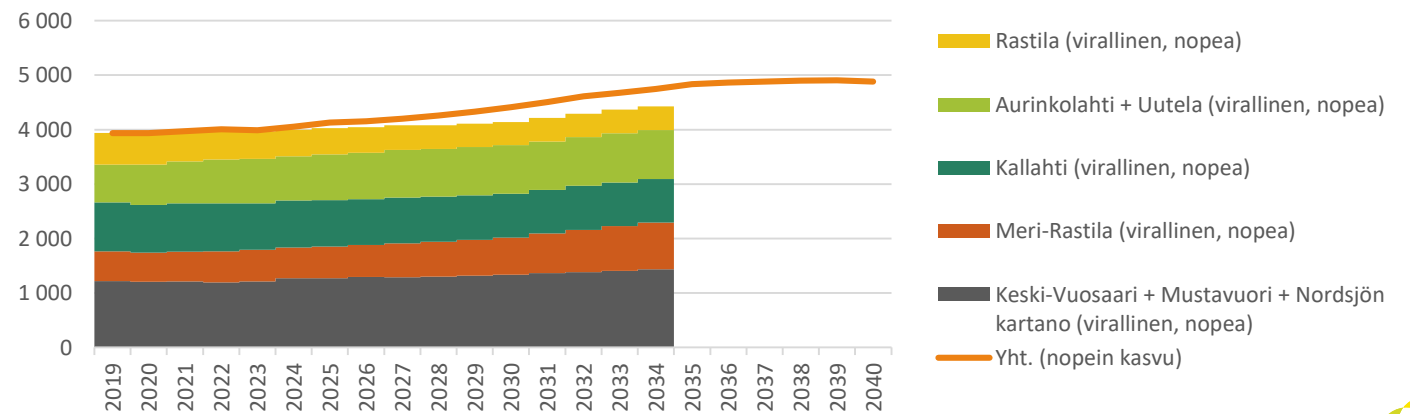
Väestöennuste

- Ennusteen mukaan päiväkotikäinen väestö saavuttaa huippunsa n. vuonna 2035, jolloin heitä on n. 3300. Virallisen nopean kasvun ennusteen mukaan heitä on n. 3130 vuonna 2034.
- Peruskouluikäisen väestön on arvioitu saavuttavan huippunsa n. vuonna 2039, jolloin heitä on n. 4900. Virallisen nopean kasvun ennusteen mukaan heitä on n. 4430 vuonna 2034.
- Arvio Mustavuoren uuden asuinalueen väestönkehityksestä on lisätty Keski-Vuosaaren lukuihin.
  - Arvio perustuu 1700 asukkaan kasvuun vuosina 2025-2045 sekä Vuosaaren peruspiirin mukaisiin osuuksiin päiväkotikäisiin ja peruskouluikäisiin lapsiin väestöstä.

Vuosaaren 1-6 vuotias väestö

Vuosaaren 7-15 vuotias väestö

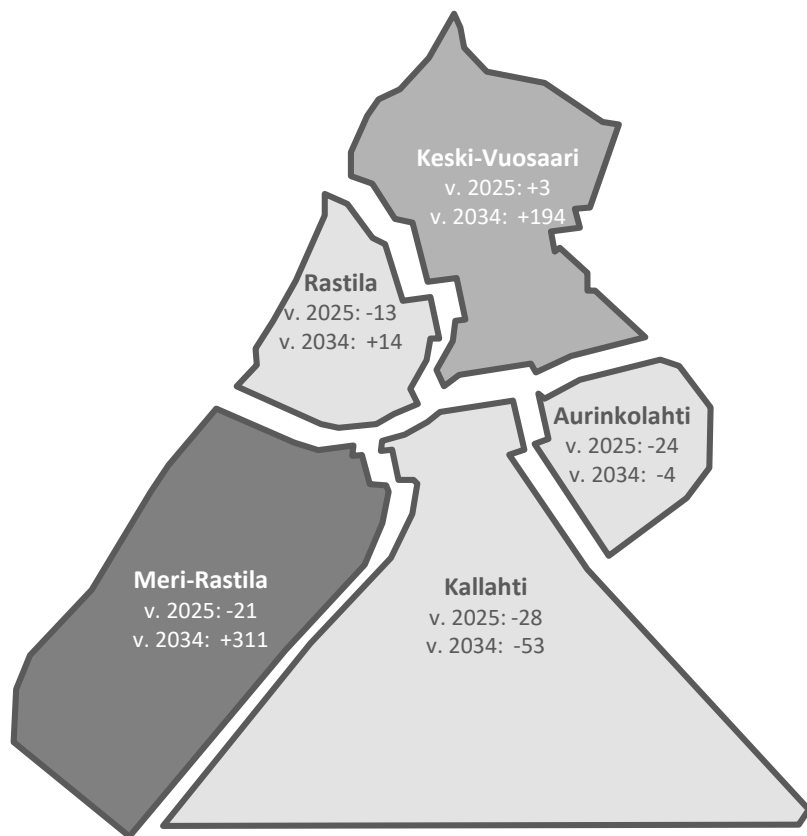

Väestöennuste osa-alueittain

Ennuste 2025 ja 2034

Päiväkoti-ikäiset, 1-6 v

Peruskouluikäiset, 7-15 v

Muutos 2034 suhteessa väestöön

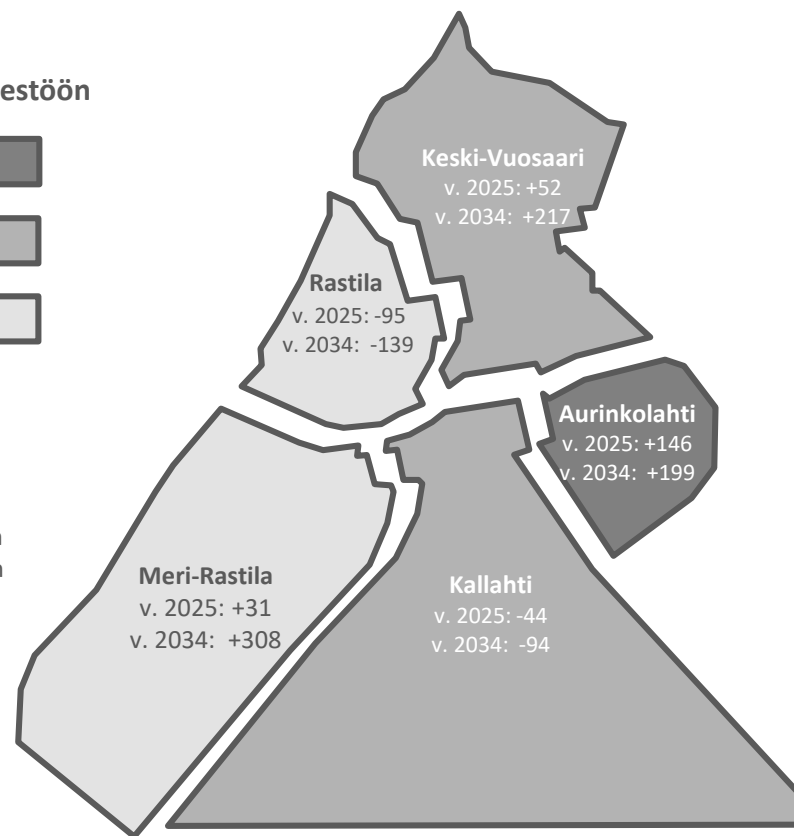
Merkittävä kasvu

Kohtalainen kasvu

Vähäinen muutos

Väestöennuste virallisen nopean kasvun mukaan.

Keski-Vuosaaren luvut sisältävät Nordsjön kartanon ja Mustavuoren väestön ja Aurinkolahden luvut Uutelan.

Väestöennuste osa-alueittain

Päiväkoti-ikäiset, 1-6 vuotias väestö*

	Keski-Vuosaari **	Meri-Rastila	Kallahti	Aurinkolahti **	Rastila	Yhteensä
Väestö 2019	849 (849)	422 (422)	574 (574)	549 (549)	278 (278)	2672 (2672)
Väestö 2025	852 (942)	401 (420)	546 (570)	525 (566)	265 (273)	2589 (2771)
Erotus 2025	3 (93)	-21 (-2)	-28 (-4)	-24 (17)	-13 (-5)	-83 (99)
Väestö 2034	1043 (1120)	733 (767)	521 (502)	545 (554)	292 (333)	3134 (3276)
Erotus 2034	194 (271)	311 (345)	-53 (-72)	-4 (5)	14 (55)	462 (604)
Väestö 2040	(1061)	(833)	(499)	(485)	(306)	(3184)
Erotus 2040	(212)	(411)	(-75)	(-64)	(28)	(512)

- Vuoteen 2025 mennessä päiväkotikäinen väestö on vähentynyt kaikilla muilla osa-alueilla paitsi Keski-Vuosaassa
- Tämän jälkeen väestö kääntyy jälleen nousuun ja vuona 2034 päiväkotikäisten määrä on kasvanut keskittyen erityisesti Keski-Vuosaaren ja Meri-Rastilan alueille.
- Kokonaisuudessaan vuoteen 2034 mennessä 1-6 vuotiaiden määrä on kasvanut yli 450 lapsella.

- Väestöennuste 2025 ja 2034 on virallisen nopean kasvun mukaan, sulussa yleiskaavan mahdollistama kaavoitus. Väestöennuste 2040 perustuu yleiskaavan potentiaaliin.
- ** Keski-Vuosaaren luvut sisältävät Nordsjön kartanon ja Mustavuoren väestön, Aurinkolahti Uutelan.

Peruskouluikäiset, 7-15 vuotias väestö*

	Keski-Vuosaari **	Meri-Rastila	Kallahti	Aurinkolahti **	Rastila	Yhteensä
Väestö 2019	1221 (897)	546 (695)	897 (578)	695 (695)	578 (578)	3937 (3937)
Väestö 2025	1273 (864)	577 (863)	853 (484)	841 (863)	483 (484)	4027 (4122)
Erotus 2025	52 (-33)	31 (168)	-44 (-94)	146 (168)	-95 (-94)	90 (185)
Väestö 2034	1438 (811)	854 (924)	803 (465)	894 (924)	439 (465)	4428 (4675)
Erotus 2034	217 (-86)	308 (229)	-94 (-113)	199 (229)	-139 (-113)	491 (738)
Väestö 2040	(743)	(814)	(496)	(814)	(496)	(4769)
Erotus 2040	(-154)	(119)	(-82)	(119)	(-82)	(832)

- Peruskouluikäinen väestö kasvaa melko tasaisesti lähivuosina.
- Vuoteen 2034 mennessä peruskouluikäisten määrä kasvaa noin 17 %:lla eli noin 650 oppilaalla ja samalla osa-alueiden erot korostuvat.
- Huomattavaa on, että osa-alueittainen tarkastelu kuvastaa todellisuutta rajallisesti. Esimerkiksi keskustan kehittyminen vaikuttaa Keski-Vuosaaren, Aurinkolahden ja Kallahden osa-alueilla, jolloin osa-alueajat eivät kuvasta luonnollisia kokonaisuuksia.

Toimenpidetarkastelu ja yhteenveto

Suunnitteluperiaatteet
Toimenpide-ehdotus
Yhteenveto

2.3.2020

Granlund

Keskeiset suuntaviivat ja suunnitteluperiaatteet

Varhaiskasvatus

- Osallistumisastetta pyritään kasvattamaan mahdollisuuksien rajoissa
- Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan hankkeet toteutetaan aina mahdollisuuksien mukaan yhteisinä hankkeina
- Ohjatun leikkipuistotoiminnan toimipisteitä pyritään siirtämään ja uusia tiloja suunnittelemaan päiväkotien ja peruskoulujen yhteyteen

Perusopetus

- Uudisrakennuksia toteutetaan mahdollisuuksien mukaan yhtenäisinä peruskouluina.
- Uudet koulurakennukset pyritään toteuttamaan niin, että yksi hallinnollinen peruskoulu toimii yhdessä rakennuksessa
- Tilankäyttöä pyritään tehostamaan sekä vanhoissa että uusissa kohteissa

Kulttuuri ja vapaa-aika

- Toimiviksi todettujen kulttuurin ja vapaa-ajan tilojen toimintaedellytykset pyritään säilyttämään
- Kulttuurin ja vapaa-ajan tilojen toimenpiteitä tarkastellaan erityisesti nuoriso- ja liikuntapalvelujen osalta kasvatuksen ja koulutuksen tilojen yhteydessä, sillä vakiinnutettuja suunnittelun mittareita ja tunnuslukuja ei kuva:n puolelle ole olemassa

Toimenpide-ehdotus on muodostettu työpajatyöskentelyssä näiden suunnitteluperiaatteiden mukaisesti. Ehdotukset perustuvat väestöennusteeseen, nykytilaan ja talonrakentamisohjelmaan, kaavapotentiaaliin sekä vaihtoehtojen tunnuslukuvertailuun.

Kohteet

Nykytila ja talonrakentamisohjelma

Alueen talonrakentamisohjelmassa on tällä hetkellä Merirastilassa sijaitsevan korttelitalon korvaaminen uudisrakennuksella, sekä Heteniityntien toimipisteen perusparannus ja laajennus. Vuosaaren lukio on kasvamassa 312 paikalla.

Varhaiskasvatus

- Päiväkoteja 28
- Tilapaikkoja n. 2040
- Arvioitu tilapaikkatarve n. 2460 → lisätarve 420 (päiväkoti-ikäisiä yht. n. 3280)
- Ohjatulla leikkipuistotoiminnalla 4 toimipistettä

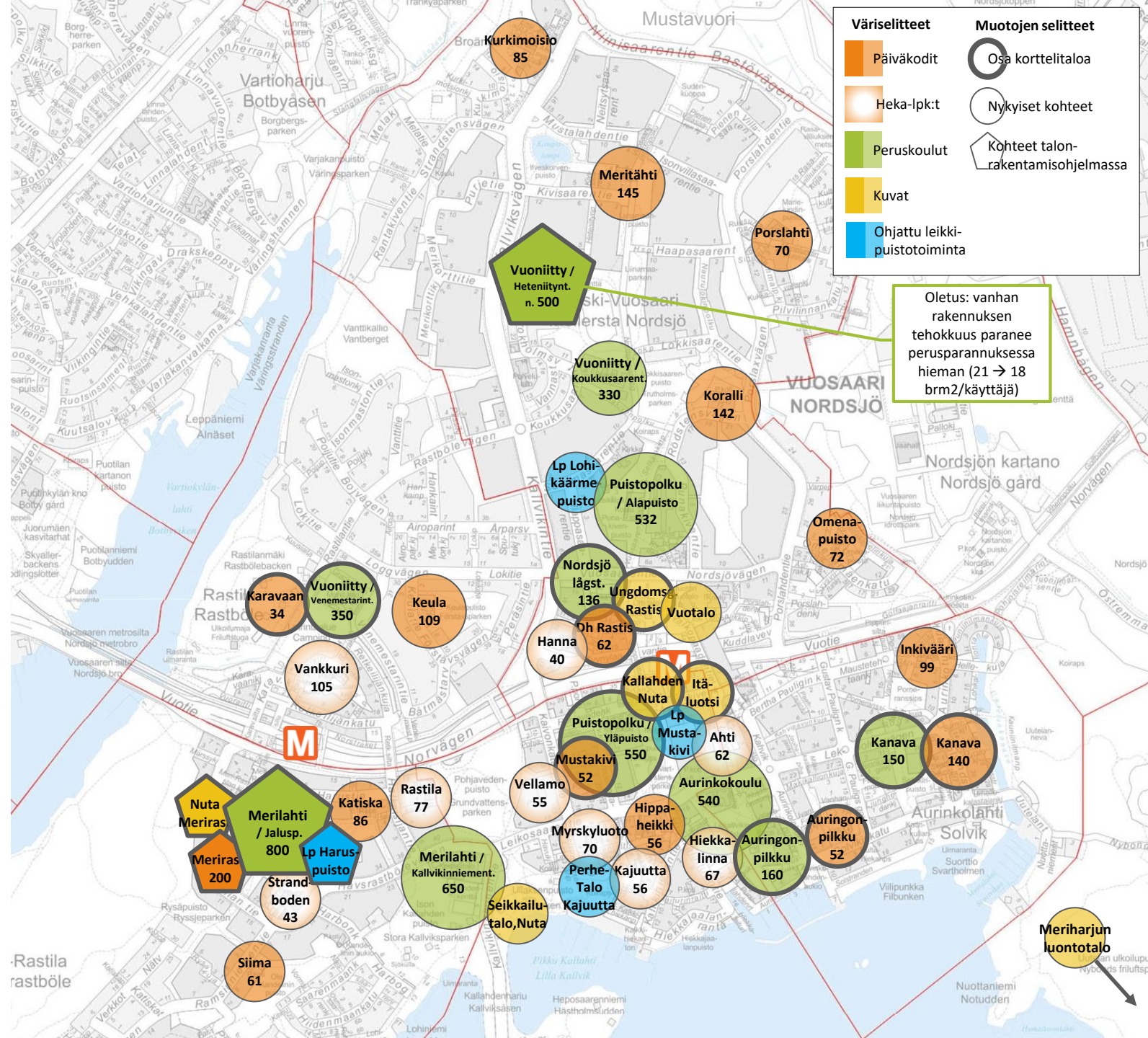
Perusopetus

- Toimipisteitä 11
- Oppilaspaiikkoja n. 4910
- Oppilaspaiikkatarve n. 4280 → ei lisätarvetta (peruskouluikäisiä yht. n. 4760)

Kulttuuri ja vapaa-aika: 7 toimipistettä

Väriselitteet	Muotojen selitteet

Oletus: vanhan rakennuksen tehokkuus paranee perusparannuksessa hieman (21 → 18 brm2/käyttäjää)

Toimenpide-ehdotus

Nykytila, talonrakentamishjelma ja toimenpide-ehdotukset

Varhaiskasvatus

- Ehdotetaan luovuttavaksi valtaosasta vuokraohteissa olevista päiväkodista. Nämä päiväkodit ovat pääosin pieniä ja vaativat lähivuosina kunnostusta.
- Ehdotetaan Rastilanrantaan, Heteniityntielle ja Porslahdenkujalle uusia päiväkoteja, jotka vastaavat väestönkasvun tarpeisiin ja korvaavat em. luovuttavia kohteita.
- Ehdotetaan Pohjavedenpuiston uusi ja Merirastin ja Kajuutan uudistettavat päiväkodit vastaamaan väestönkasvun lisäksi mahdollisten poistuvien päiväkotien tuomiin tilapaikkojen tarpeeseen.
- Kaavoituksen suositellaan varautuvan uuteen päiväkotiin Mustavuoren uudella asuinalueella. Toistaiseksi kuitenkin Pohjois-Vuosaaren tilapaikkatarve ennustetaan täytettävän Keski-Vuosaaren päiväkodeilla.
- Ohjatun leikkipuistotoiminnan toimipisteet Leikkipuisto Lohikäärme ja Haruspuisto ovat uudistumassa ja muut nykyiset leikkipuistorakennukset ovat hyväkuntoisia. Niiden kehittämistä suositellaan pitkällä aikavälillä peruskoulujen ja päiväkotien

yhteyteen.

Perusopetus

- Heteniityntien toimipisteen perusparannuksen yhteydessä olevaa laajennusta ehdotetaan toteutettavaksi suuremmalla laajuudella vastaamaan Mustavuoren ja Kallvikintien väestönkasvun tuomiin tarpeisiin. Hankkeen yhteydessä tarkastellaan tilojen yhteiskäyttömahdollisuuksia.
- Rastilan osalta peruskoulu- ja päiväkotiverkko ehdotetaan jätettäväksi pääosin nykytilaan, kunnes alueen rakentamisen suunnitteluratkaisut tarkentuvat noin 10 vuoden kuluttua.

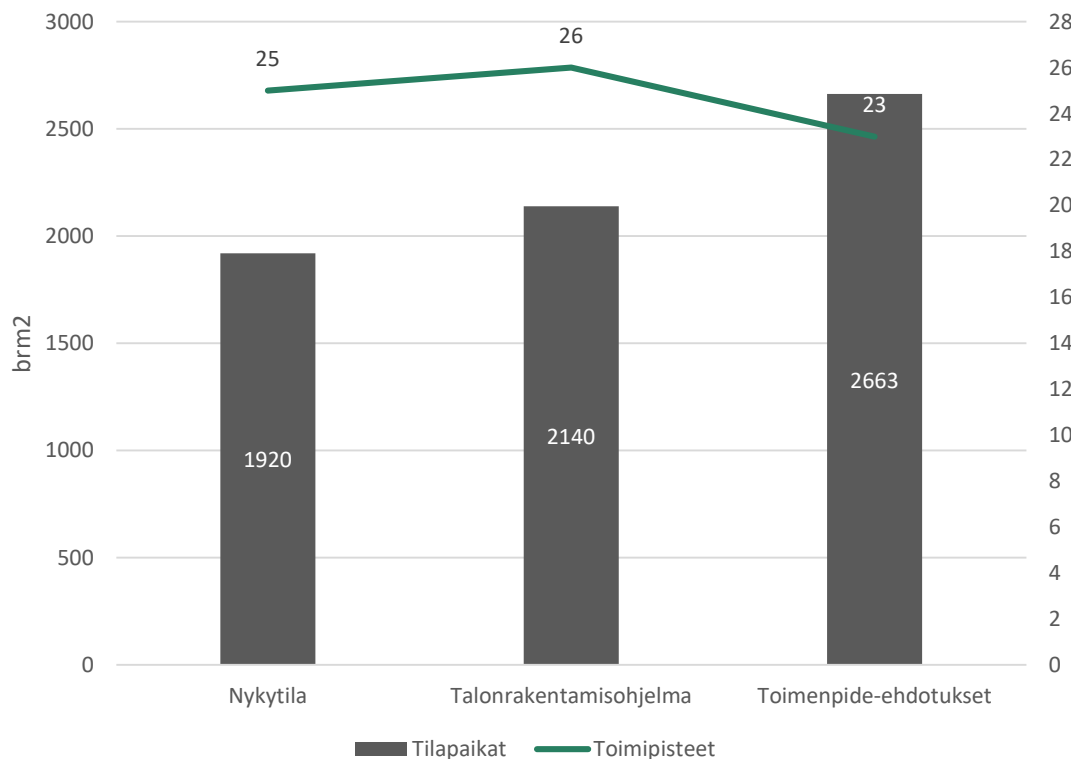
Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimipisteet

- Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimipisteet ovat pääosin suunnitteluohjeen mukaisilla sijainneilla.

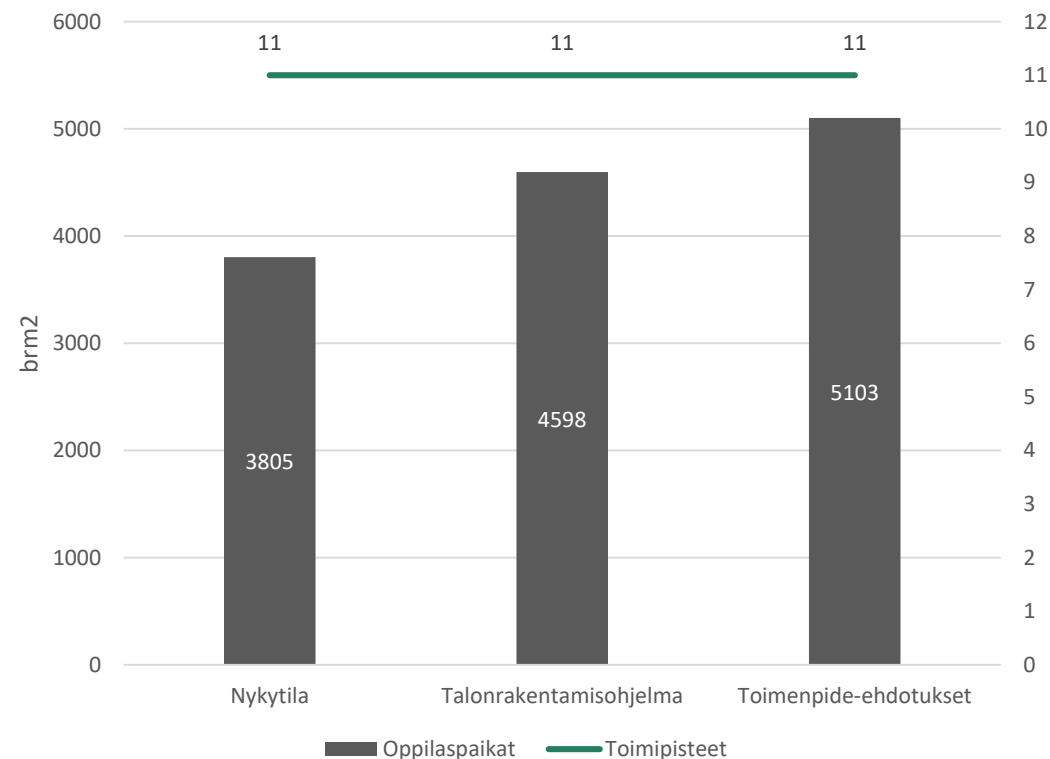

Tila- ja oppilaspaikat sekä toimipisteet

Päiväkodit

Koulurakennukset

Yhteenveto

Tunnuslukuperusteiset toimenpide-ehdotukset

- **Toimenpide-ehdotukset tehostavat Vuosaaren alueen tilankäyttöä.** Yksikkökoon kasvattaminen ja päiväkotien ja peruskoulujen toimipisteiden ryhmittely korttelitaloiksi luo toimipisteiden välisiä synergiaetuja ja mahdollistaa tilojen tehokkaamman käytön. Korttelitalomainen rakenne luo myös mahdollisuuksia joustavampaan tilojen jakoon päiväkotien ja peruskoulujen välillä.
- **Toimenpide-ehdotusten korvaava uudisrakentaminen vähentää korjausvelkaa ja pienentää oppilas- ja lapsikohtaisia ylläpitokustannuksia.** Valtaosa toimenpide-ehdotuksista kohdistuu kohteisiin, jotka tulisivat joka tapauksessa peruskorjattaviksi lähivuosina. Hieman suuremmalla investoinnilla kyetään vastaamaan väestökehityksen tuomiin lisäpaikkatarpeisiin ja saadaan pienennettyä palveluverkkorakenteen korjausvelkaa. Samalla uudisrakentaminen tukee uusia opetus- ja toimintamuotoja, kun nämä tarpeet voidaan huomioida jo rakentamisvaiheessa.

Yhteenveto

Keskeiset huomiot

- Virallisen, nopean kasvun ennusteen mukaan Vuosaaren peruspiirin väestö kasvaa noin 10 700 hengellä vuoteen 2034 mennessä, eli kasvaa noin 27 %. **Tämä tarkoittaa lisätilantarvetta nykytilanteeseen nähden noin 120 oppilaalle ja 400 päiväkotikäiselle lapselle.** Alueen nykyiset kasvatuksen ja koulutuksen sekä kulttuurin ja vapaa-ajan palveluverkot toimivat pääsääntöisesti keskeisillä paikoilla, metroasemien ympäristöön ja Etelä-Vuosaareen painottuen.
- Talonrakentamishjelmassa on tällä hetkellä vain Merilahden peruskoulun korvaava ja päiväkodin uudishanke sekä Vuoniityn peruskoulun Heteniityn toimipisteen perusparannus ja laajennus. **Toimenpide-ehdotuksissa pyritään toimipistekoon kasvattamisen kautta eheämpään tilaverkkoon sekä korjausvelan pienentämiseen.** Näin ollen Heteniityntien toimipisteestä ehdotetaan rakennettavan talonrakentamishjelmaa laajemmaksi korttelitaloksi. Lisäksi päiväkotiverkko esitetään uudistettavaksi keskittämällä toimintaa toimivamman kokosiin toimipisteisiin, mikä mahdollistaa osan pienistä ja huonokuntoisista toimipisteistä luopumisen.